

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben háshoz
horvá.)
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyen számú kinyesár.
Hirdetmények díja:
hasábol petitsor egyszeri hirdetésnél 12,
kétszeresnél 10, háromszorosnál 8 kr.
A nyiltsított petitsor 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadhatók a li-
adónívaton kívül egyedül **Haasen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
hivatalában Budapesten: Dorottya-utca
8. sz. I. em. Beér: Wallischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-ut. 15. sz. I. em.
A lap szerkesztését illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bérmegtelen levelek csak ismert se-
zektől fogadhatók el. — Kéziratok nem
adhatók vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-ut. 2. sz. földszint (Ker-
tesz József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, június 2.

Alig emelkedett nálunk az utóbbi időkben annyi panasza, valamely létező intézmény, mint igazságszolgáltatásunk ellen. A rendszeres törvénykönyvek hiánya s e mellett az első folyamodású bíróságok organisatioja alkalmával, akár az egyének nem ismerése, akár párt érdek, protectio, vagy nepotismus következtében történt teméntelen baklövés egy cseppet sem emelte a magyarországi újabb bíróságok tekintélyét a régi vármegyei bíráskodással szemben és legkevésbé sem enyhítette a külföld azon kemény ítéletét, melylyel igazságszolgáltatásunk egy rendszerben, mint egyéneiben 1871. előtt — és valljuk meg, nem egészen alaptalanul — sújtva volt.

A javítási szándékot nem lehet elvitálni sem a kormánytól, sem a törvényhozástól. Tekintélyes azon törvényezikkek száma, melyek 1867. óta az igazságszolgáltatás körében alkottattak, tagadhatlan, hogy vannak a törvények közt igen üdvösek és czélszerűek is, de tagadhatlan, hogy nagyobb részben a rendszertelenség, elfogultság és egyoldalúság nagyon is kirívó jeleit viselik magukon.

Nagyon messze vezetne mindazon mulasztások és pozitív hibák elősorolása, melyek e téren elkövetettek. Most csak a legközelebbiről ohajtnak néhány rövid megjegyzést tenni, arról, melyet a képviselőház többsége ma szentesített 11 szavazati majoritással.

A gyakorlati bírói vizsgáról szóló törvényjavaslattal forogván szőnyegen Pulszky Ágost képviselő azt indítványozta, hogy az ezentel kinevezendő bíráktól is épen oly értelmi qualificatio kívántassék mint az ügyvédektől, kiket a jogéletben nem lehet fontosabb tényezőkül tekinteni amazoknál.

Azt hittük, hogy e kívánság oly természetes, oly egyszerű, hogy senkinek se lehet ellenvetése, kivált azoknak nem, kik az ügyvédi pályát (szerintünk ugyan helyesen) az eddigi gyakorlatához képest oly nehezen elérhetővé tették.

Csalatkoztunk. — A tarthatatlan érvek és sophismák egész legióját kirukkoltatták a szővegében is szerencsétlen és ellibázott törvényvédelmére és elbukatták az indítványt a hazai igazságszolgáltatásnak és reputációjának nagy kárára.

Gondolkozunk kissé e szavazás következményei fölött. A joghallgató, ha nem lesz elég buzgalma, kitartása és tehetsége, hogy magának megszerezhesse azon minősítvényt, mely az ügyvédi oklevél elnyerésére szükséges, a bírói pályára fogja szánni problematikus tehetségeit, melyre ugyan nem lesz kivezve ha nincs protectioja, de hiszen a legutóbbi organisatió által szerzett tapasztalatok épen azt bizonyítják, hogy a legtöbb esetben a protectio a qualificatiohoz megfordított arányban áll.

Nem kell hosszasan magyarázni, hogy mennyire alá fogja ásní a bírói kar tekintélyét a közönséggel szemben, és mennyire fog ártani egész igazságtudatunknak a képviselőház mai határozata a külföld előtt.

Ma is már meglehetősen ázsainak tartják itthon nemcsak politikai administratiókat, de igazságszolgáltatásunkat is, talán kevésbé a rendszeres codificatio, mint a bírói hivatalok követelményeinek megfelelő egyének kiáltó hiánya miatt. Ha attól lehet félni, hogy a magasabb qualificatio feltétele mellett a maig rendszeresített bírói állomásokra nem lehet elégséges számú személyzetet kapni, akkor redukáljuk legalább egyelőre az állomásokat, vagyis helyesebben ne töltstük be az esetleges üresedéseket, mert bizony a felek érdekeinek kevesebbet árt az igazságszolgáltatás lassúsága, mint gyalorsága. Nagy hátrányul jár ugyan mindkettő, de az utóbbi helyrehozhatlan károkat okoz, melyek közül nem legcsekélyebb az, ha az igazságszolgáltatás

megbízhatóságába vetett hit és bizalom megcsökken.

Másfelől a külföld előtt eddig is sokkal inkább a magyar bírói kar volt diffamálva, mint az ügyvédi kar. A képviselőház többségének mai határozata egy újabb fegyvert adott azok kezébe, kik nemzetünk kulturális állapotában fokozatos haladás helyett, fokozatos esökkenést hirdetnek. És a közdolgozókban hasztalan (és a jelen esetben plane jogosulatlanul) drapirozzuk magunkat a büszke önéretek köpenyének redőibe; az ítélet, melyet a világ felőlünk kimond, nem saját egyoldalú állításunkon, hanem a közvetlenül nem érdekelt s így mindenesetre elfogulatlanabb és részrehajlatlanabb külföldi verdiktjén fog alapulni.

— **A középpárti kör szerdán, június 3 án d. e. 10 órakor értekezletet tart saját helyiségében. Tárty: a választási törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.**

— **A polgári házasság** behozatala ügyében kiküldött albizottság már benyújtá jelentését, mely következő főelveken alapszik: a polgári házasság kötelező, a községi hatóságok előtt kötetik, az anyakönyveket, melyek a házassági, születési és halálzási eseteket tartalmazják, a községi jegyzők két-két példányban szerkesztik, az egyik példány a községé, a másik az illető helyhatósági levéltárban letéteményeztetik.

— **A belügyminiszter ur,** — mint értesülünk, fölszólította az összes miniszteriumokat és közhatóságokat, hogy tisztviselőikkel vegyenek részt az — urnapi procezzsióban. Mély mebotránkozással vesztük gr. Szapáry Gyula ez intézkedéséről tudomást. Az állami funkciók nem türik a hivatalok bezáratását a sátoros ünnepeken sem; és épen urnapon, — midőn a róm. kath. elfogultság átokkal sújt minden más felekezetet, — mint lehet a felekezet nélküli államnak követelni oly felekezeti procezzsiókban részt vételét hivatalnokainak, kik talán más felekezethez tartoznak, s így saját kiátkoztatásokat kell végig hallgatni? Határozottan tiltakozunk a felekezet nélküli államnak ily visszaélések lapdjává tétele ellen.

— **Az új kölcsön tárgyában** távirják a „P. Lloydnak“ Bécsből, hogy Hansemann az orsovai csatlakozás előlde előtt nem lévén hajlandó közvetítőül Londonba menni, Wenninger Bécsbe tért vissza. Miután azonban a magyarországi vasuti konventio megkötése által a helyzet megváltozott: Wenninger Hansemannhoz indult, kívül együtt induland tüstént Londonba.

— **A Deák-pártnak** tegnap d. u. 6 órára összehívott értekezletét Torma Károly elnök megnyitván, azon kérdést intézi, vajjon czélszerűnek véli-e az értekezlet tárgyalás alá venni a választási törvényjavaslatot, most, midőn a párt tagjainak egyrésze az egyesült vasuti és pénzügyi bizottságban van elfoglalva, hol a keleti vasut ügyben folynak a kihallgatások. Szapáry Gyula gróf belügyminiszter előadván, hogy a jelen értekezlet megtartását aként sürgeté, nehogy azon föltevés merüljön föl, hogy e törvényjavaslat tárgyalását halasztani kívánna, kijelenti, hogy tekintve az elnök által fölhozottakat czélszerű lenne a választási törvényjavaslat tárgyalását oly időre halasztani, mikor a párt tagjai teljes számmal lehetnek jelen. Erre abban történt megállapodás, hogy a párt holnap d. e. 10 órakor tartandó értekezletén veszi e tárgyalás alá a választási törvényjavaslatot, mire az értekezlet véget ért.

— **A középtanodai törvényjavaslatról** a „P. N.“ következőket írja: Mi is azt hisszük, hogyha e javaslat öszre elhalasztatik, tárgyalása nagyon bizonytalanra válik: öszkor a költségvetés, az adótörvények stb. foglalkoztatják majd a házat, s nem lehet előre látni, hogy a középtanodai javaslatra mikor kerül a sor; mig most lesz közelebb is 5—6 nap, mely alatt e javaslat tárgyalható volna. Örömmel hallottuk, hogy erre vonatkozólag aképv. házban indítvány fog tétetni, s minthogy mind a jobboldal, mind az ellenzék köréből e javaslat mostani tárgyalását sokan sürgetik: reményünk van, hogy az indítvány el fog fogadtatni. Akik ellenzik, egy nagyon fontos kulturális és nemzeti kérdést odáznak el bizonytalan időre.

— **Pötrendelet az italméresi jog gyakorlatára** vonatkozólag. Azon körendelet, melyet a belügyminiszterium 1868. évi július hó 7-én 13,713 szám alatt az italméresi jog gyakorlatának szabályozása iránt az öszses törvényhatóságokhoz intézett, az utóbbi időben, különö-

sen az ipartörvény életbeléptetése folytán számtalan eltérő alkalmazásra és különféle félremagyarázásokra adott alkalmat, úgy, hogy jelenleg annak szükségére merült föl, hogy az italméresi jog gyakorlata az ipartörvényvel összhangba hozassék. E czél elérése végett napokban ült öszse a belügyminiszteriumban egy vegyes bizottság, azon elvek megállapítása végett, melyek az e tárgyban legközelebb kiadandó pötrendeletbe fölveendők.

— **A nagy kölcsön** második felének realizálását illetőleg legutóbb rossz hírek érkeztek, úgy hogy a kölcsön sikerülése legalább is kétségesnek tünt föl. A „P. Lloyd“ értesülése szerint azonban tegnap egy távirat érkezett a pénzügyérhez, mely a kölcsönügy állását valamivel kedvezőbbnek mondja.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 2-án.

Elnök: Perczel Béla megnyitván az ülést több törvényhatóság kérvényét nyújtotta be.

Szeniczey és Molnár Aladár képviselők kérvényeket adnak be.

Vidliczkay József határozati javaslatot kíván benyújtani, melynek indoklására fölhozza, hogy a 153 millió kölcsön alkalmából még Kerkápolytól megkérdezte, ha garantirozhatja-e azt, hogy az államjavadat e kölcsön nem fogja terhelni. O azt mondja, hogy ez nem tőle, hanem a törvényhozástól függ. O — Vidliczkay — bármely kölcsönnél első tekintetnek tartja, hogy a fölvetett kölcsön idejében pontosan törlesztessék. Azért a következő javaslatot teszi.

„Tekintve azt, hogy az 1873 iki 33. t. cz. — és illetőleg a folyó évi május hóban alkotott törvény alapján 15 millió L. sterling erejéig kötött, illetőleg kötendő, részben már fölvetett kölcsönt az országnak öt év múlva vissza kell fizetni;

tekintve azt, mikép arra, hogy e kölcsön visszafizethető legyen, törvényhozási intézkedések szükségesek, melyeket a törvényhozásnak komolyan és éretten meg kell fontolni;

tekintve azt, hogy a magyar államnak ugy pénzügyi, mint általános közzgazdasági, valamint végül politikai érdeke azt kívánja, hogy mindazon föltételek és módozatok, melyek a fentebbi kölcsön törlesztését lehetővé tehetik, mielőbb megállapittassanak;

a ház utasítja a pénzügyminisztert, hogy a fentebbi kölcsön mikénti törlesztése iránt a folyó évi özi ülészek elején, a jövő évi költségvetés előterjesztésével egyidejűleg a házhoz javaslatot nyújtson be.

A javaslat indoklása a következő 3 ülésre tüzetik ki. **Schmausz Endre** a központi bizottságnak az ügyvédi rendtartásra vonatkozólag hozzá visszautasított szakaszok iránti jelentését terjeszti be.

Szentpály Jenő a főrendiház által a vasuti pályák által okozott halál, vagy testi sértések iránti felelőségről és kártérítési kötelezettségről szóló tv.-javaslatra vonatkozólag tett módosítványairól szóló közp. bizottsági jelentést terjeszti be.

Harkányi Frigyes a központi bizottságnak jelentését terjeszti be a marhavész ellen intézkedésekről szóló tv.-javaslatra vonatkozó, főrendiházi módosítások tárgyában.

Szeniczey Ödön a központi bizottság részéről a budapesti kereskedelmi törvényszék tagjainak szaporításáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó jelentést terjeszti be.

A jelentések ki fognak nyomtatni, szétosztatni s annak idején napirendre tüzetni.

Következik a napirend: a gyakorlati bírói vizsgáról szóló tv.-javaslat.

Bittó Kálmán helyett **Schmausz Ede** mint előadó röviden ajánlja a központi bizottság jelentését, mely csakis stylaris módosításokra szorítkozik.

Pulszky Ágost. A bírói és ügyvédi vizsgának egyenlőnek kell szerinte lenni; miután a qualificatiók is egyenlőnek kell lenniök; mire nézve leghelyesebb lenne, ha e törvényjavaslat elvetettvén, kimondatnók, hogy bíró csak az lehet, ki az ügyvédi vizsgát letette. Az ügyvédségre készülőök száma több 2000-nél, mely több mint kell a bírói funkciók betöltésére, annyival is inkább, mert a bírók száma is le fog szállittatni. Sok inconvenientia származik abból, ha a bírói vizsga alatta fog állani az ügyvédeknek, a akik megbuknak az utóbbi vizgán, lesznek bírákká; még magok a bírák között is két secta fog támadni. Ezért ajánlja a tv.-javaslat elvetését. (Helyeslés.)

Csemeghy Károly kéri a törvényjavaslatot elfogadni; mert ő nem ért egyet Pulszky Ágosttal. Igaz, hogy a törvény kisebb qualificatiót akar, mint az ügyvédnél; de épen az a kérdés, kell-e a bírónál épen oly elméleti qualificatio, mint az ügyvédnél? O azt hiszi, hogy nem; mert például a bírónak sem a közzgazgatási, sem a közzjogi tudományokban nem szükséges akkor a képzettséggel birnia, mint az ügyvédeknek. Eseteli a bírói és ügy-

Husárpár

védi pálya közötti különbséget. Ő nem hiszi, hogy az ügyvédségre készülők közül a kellő bírák száma is, és hogy az ügyvéd elhagyja fényes reményű pályáját a szerény bírói állomásokért.

Be fog állani a szükség, kivált az alsóbb fokon. De kívánatos oly férfiak megszerzése a bírói pályára, kik az ügyvédi pálya emótiót nem keresték s életpályájukat közigazgatásban érvényesítették s igen jeles bírói talentumokká nőttek ki. A kasztszellel megalkotására vezetne, ha ily egyéneket föl nem lehetne venni. Tagadja, hogy mindezekből inconvenientia következne. Némelyeknek bármily qualificatio mellett nincs meg az a képességök, mit másoknak a természet adott. Azért ő parolja a trjvaslatot.

Pauler Tivadar igazságügyér. Szerinte már azért is kell, mert a 69-ik IV. törvény már kimondja, hogy van bírói vizsga. Megújítja azt az érvet, hogy a bírói vizsga csak képesítést adja meg, de az ügyvéd azonnal megkezdheti működését. A kettős qualificatio ma is megvan; s ez nem szült semmi bajt. Voltak mindig ügyvéd és nem ügyvéd bírák. A jellem és becsületesség az irányadó. Az ügyvédi rendtartási törvényben is ki van már fejezve a kettős qualificatio. Ajánlja azért a jelen törvényjavaslatot.

Hoffmann Pál csak két pontra szorítkozik. Egyik, hogy bár 1869-ben ki volt mondva a bírói vizsga, de abból nem következik a jelen qualificatio. De ha még léteznék is ily törvény; a törvényhozás azt is eltörölheti. Másik, mit megjegyezni akar, hogy épen azok, kik oly melegen szóltak az ügyvédi méltóság mellett, részesítsék a bírákat is e meleg gyámolításban, mely azt még inkább igényli és méltán. (Helyeslés.)

Pauler Tivadar Hoffmann ellen megjegyzi, hogy a 69-ik IV. törvény eltörölve nincs. De kárára válnék az ügyvédségnek is, kiknek egy része bíró nem lehetne, s a kettős qualificatio Erdélyben fennmaradna. Az elvetajánlja, a részleteket lehet változtatni.

Horánszky Nándor nem fogadhatja el a miniszter indokolásának helyességét és csatlakozik Pulszky Ágost véleményéhez.

Lázár Ádám eláll a szótól.
Schmausz Endre előadó a minden oldalról hangzó „eláll” kiáltások dacára — nagy zaj közepette némely megjegyzést tesz.

A ház 93 szavazattal 82 ellenében elfogadja a javaslatot részletes tárgyalás alapjául.

Az első szakasznál **Várady** Gábor a rosszul alkalmazott „vizsga” szó helyett a „vizsgálat” szónak visszaállítását követeli, amit a ház az egész javaslatra és a címre nézve is elfogad.

A 6-ik szakasznál a „szabályrendelet” szó elébe **Beöthy** Algeon „miniszteri” **Lázár** Ádám „országos” szót kíván beszúrni.

A ház az eredeti szöveg mellett marad. A 7-dik cikknél **Oláh** Gyula a vizsgálat tartamát órá helyett 2 órára kívánja meghatározni, s indokolásában ismét azon sajnós hajlamnak enged, melyet úgy látszik, a nem igen válogatott kifejezések használata irányában viselkedik.

Csemeghi Károly erélyesen visszautasítja előtte szóló támadásait.

Pauler miniszter magyarázza a cikket és a vizsgálat mivoltát megjegyezvén, hogy itt minimumról van szó.

Oláh Gyula személyes kérdésben emel szót, tagadja hogy az elnökön kívül bárkinek is joga lenne őt rendre utasítani.

Somssich Pál megjegyzi, hogy ha valakinek tetszik izlése szerinti nem igen válogatott kifejezéseket használni, másoknak is jogukban áll kimondani, hogy tetszenek-e vagy nem, **Csemeghi** nem tett egyebet azon szavak irányában, melyeket **Oláh** mondott, s melyeket ő sem tart parlamentárisnak.

A ház az eredeti szerkezetet tartja meg.
A 12. szakasznál **Nemes** Péter kihagyni kívánja annak megemléztetését, hogy a bizonyítvány 1 frtos bélyeggel látandó el.

A ház a módosítványt elveti.
Következett a hamis vagy vétkes gondatlanságból származott bukás esetében követendő eljárásról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Horánszky Nándor szabatosan és röviden indokolja a javaslat szükségességét, és azt elfogadásra ajánlja.

A ház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben változatlanul elfogadja azon egy kivétellel, hogy a 8-dik szakasznál, mely a követelések valódisága fölötti ítélethozatal fölüggesztéséről szól, **Vidliczkay** következő hozzáadása lett elfogadva: „azon követelésekre nézve, melyek a vizsgálat tárgyát képező követelések ugyanazon tömegjavarokból lennének kifizetendők”.

Az osztályok pénteken kezdik a választási és incompatibilitási törvények, továbbá a nők nagykorúságáról szóló törvény tárgyalását.

A legközelebbi ülés ezen tárgyalások befejezése után fog tartatni, napirendjét képzendi: a ma elfogadott törvények harmadszori fölolvása, a központi bizottság jelentése több rendbeli főrendi módosítás tárgyában, az ügyvédi rendtartásnak függőben maradt szakaszai, végre az országos statistika.

Törvényjavaslat

az összeférhetlenségről.

1. §. Az országos képviselő nem viselhet olyan hivatalt, nem foglalhat el olyan állást, mely a korona kijelölésétől vagy a korona, a kormány, a kormányközegek kinevezésétől függ és fizetéssel vagy díjjal jár.

Kivételnek ez általános szabály alól:

- a) a miniszterek,
- b) az államtitkárok, s ha az államtitkári állomás betöltve nincs, a helyettes államtitkár,
- c) a budapesti országos intézetek igazgatói,
- d) a fővárosi közmunkatanács elnöke vagy alelnöke s kinevezett tagjai,
- e) a közoktatási és egészségügyi tanács tagjai,

f) a budapesti egyetem és műegyetem tanárai, g) a biztosok, kiküldöttek, ha a megbízás ideiglenes jellegű, rendszeres fizetéssel összekötte nincs, s egy évnél hosszabb időre nem terjed.

2. §. Az országos képviselő nem lehet egyszersmind, a) a véderőnek a tényleges szolgálatban álló tagjai, az 1868. XL. 36. §-a, az 1871. VI. 2. §-a, az 1873. XXXII. 2. §-a értelmében teljesített fegyvergyakorlat tényleges szolgálatnak nem tekintetik,

b) az állami és a kormány kezelése alatt álló alapítványi javak, javadalmak, jövedékek bérleje.

E szabály ki nem terjed azon bérlekre, akik 1000 frt évi bérnél kevesebbet fizetnek, c) a kormánnyal szerződési viszonyban álló vállalkozó, amennyiben a vállalat esetleg nyereséggel vagy vagy veszteséggel van összekötte.

Nem értetnek ide a közkereseti társaságok és intézetek részvényesei, ha a társaság vagy intézet a vállalat-tól függetlenül vagy azt megelőzőleg alakult és szabály-szerűleg bejegyeztetett; továbbá a királyi értékkel (pretium regale) terhelt postaállomások birtokosai;

d) a kormánnyal szerződés alapján állandó vagy tartós üzleti viszonyban álló pénzintézet, vagy a kormánnyal a c) pontban körülírt vállalatra nézve e szerződési viszonyban álló társulat igazgatója, igazgató- és jogtanácsosa.

E szabály ki nem terjed a magyar földhitelintézet igazgatóságára.

e) az állam által segélyezett vasut és csatorna engedélyese, elnöke, alelnöke, igazgató- és jogtanácsosa, a mag vasut vagy csatorna építése be nem fejeztetett, a forgalomnak a maga teljességében át nem adatott, s egy-félől a fölülvizsgálatból, másfélől a tulajdomból folyó követelések végleg el nem intéztettek.

E szabálynak az engedélyesekre vonatkozó intézkedése ki nem terjed azon engedélyesekre akik az állam által segélyezett vasutra vagy csatornára jelen törvény előtt eszközölték ki az engedélyt.

f) a korona vagy az állam kegydíjasa.

3. §. Az országos képviselői megbízással össze nem érő állást foglalnak el:

a) A törvényhatósági és községi tisztviselők és hivatalnokok, odaértve a polgári iskolák tanárait s az elemi és felsőbb községi iskolák tanítóit.

b) A szerzetes rendek tagjai.

4. §. Azt, hogy a megbízás, a vállalat, az üzleti viszony minő jelleggel bír, és általában azt, vajon alácsik-e valamely állás az 1. 2. 3. §. határozmányainak fölmerült kétség esetében a képviselőhöz e végből választott állandó bizottsága, jelen törvény értelmében, esetről esetre dönti el.

5. §. A megválasztott képviselő, ha olyan állást foglal el, mely az 1. 2. 3. §. szerint a képviselői megbízással össze nem fér, köteles azt, megbízó levele bemutatásakor, a ház elnökének bejelenteni, — végleges igazolástól számított 48 óra alatt pedig a ház elnökéhez intézett nyilatkozatában, ez állásról lemondani.

Az ilyen képviselő, e határidőn belül, a ház határozataiban részt nem vehet és szavazattal nem bír.

6. §. Ha a már igazolt képviselő időközben foglal el olyan állást, mely a képviselői megbízással össze nem fér, tartozik a képviselőiségről a ház elnökéhez intézett nyilatkozatában 48 óra alatt leköszönni.

7. §. Azon képviselő, aki időközben kinevezéstől függő olyan állami szolgálatba lép, mely a képviselőiséggel összefér, csak úgy tarthatja meg képviselői helyét, ha arra újból megválasztatik.

E végből a kinevezési okmány kézbesítésétől, vagy amennyiben a kézbesítést a kinevezés kihirdetése előzte meg, a kihirdetéstől számított 48 óra alatt a képviselőiségről leköszönni tartozik.

E szabály kiterjed azon képviselőkre is, akik a képviselőiséggel összeférő egyik állomásról időközben egy másik, de jobban javadalmazott állomásra neveztetnek ki.

8. §. Ha a képviselő az 5., 6., 7. §§-ban megszabott kötelességének eleget nem tesz s az állandó bizottság indokolt jelentéséből kiderülne az, hogy a gátló akadály csakugyan főnforog s a képviselő tudva követte el a mulasztást, vagy a gátló akadályt elhárítani nem képes, a képviselőhöz a képviselői megbízást határozatilag megszüntetnek jelenti ki.

9. §. Képviselők, akik az állam szolgálatában állanak, és mint olyanok lakbért huznak, vagy lakással látatnak el, képviselői illetményben nem részesülhetnek.

10. §. Az 1869. IV-ik az 1870. XVIII. 4-ik, az 1873. XXVI. 13-ik, az 1874. . .-ik §-ának rendelkezései jelen törvény által nem érintetnek.

11. §. Jelen törvény a jövő országgyűlés megnyitása napján lép életbe.

Különbélék.

Budapest, június 2.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter **Békésy** György ügyvédet a nagy-somkúti kir. járásbírósg mellé bírósgíj végrehajtóvá, az eperjesi kir. törvényszékhez II. oszt. segédtelek-könyvvezetővé **Tardz** József, ottani díjnokot, **Dank** Viktor pótkönyvvezetővé **Kraft** Károly selmezbányai törvényszéki díjas joggyakorlót pedig a nezsideri járásbírósgához aljegyzőkké nevezte ki, s **Csürös** Ferenc nagy-enyedi járásbírósgíj végrehajtót hasonló minőségben a nagy-enyedi törvényszék mellé helyezte át.

A király május 29-én éjjel **Ferdinánd** toscanai nagyherceg-Hohenlohe hercege, gr. **Grünne**. br. **Mondel** altábornagy kíséretében külön udvari vonaton **Mürzzuschlagba** érkezett és rövid reggeli után a „**Glashütter**”-re rándult ki fajdvadászatra. E vadászat után, melyen ő felsége egy fadjkakast lött, a király **Neuberger** ment és az ottani alapítványi épület császári vadászati lakásába szállt. Ő felsége május 31-éig maradt ott, és még két vadászatban vett részt. E hétre megint oda várták ő felségét.

Kitüntetés. Ő felsége, **Ne y** Ferencnek a pestvárosi főreáltonoda igazgatójának, negyven évi szolgálati ideje alatt a tanügyi és irodalom terén szerzett érdemei elismerésül a **Ferencz** József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Püspöki kinevezés. Király ő felsége dr. **Dulánszky** Nándor esztergomi kanonok, sümeghi címzetes apát és miniszteri osztálytanácsost váci címzetes püspökké díjmentesen kinevezte.

Tengerészeti kinevezések. A fumei m. kir. tengerészeti hatóság a kereskedelmi tengerészethez a következőket nevezte ki: hajókapitányokká: **Dumich** Felixet, **Costrenából**; **Premuda** Miksát, **Lussinpiccolóból**; **Tomassich** Venczelt, **Volosceből**; hajóhadnagyokká: **Bachich** Benedeket, **Pogliánból**; **Calagno** Jánost, **Lussinpiccolóból**; **Chirnich** Miksát, **Lussinpiccolóból**; **Matkovich** Ferenczet, **Tersatoról**; **Randich** Józsefet, **Costrenából**.

Superintendensválasztás. A dunántúli helvét hitvallású egyházkerület egyházközösgének a superintendensre beküldött szavazatai fölfontatván, eredménye ez: **Pap** Gábor villonyai lelkész és egyházkerületi főjegyző ur 34,3 0 lélekszámot képviselő 22 egyházközösg szavazattöbbségével superintendensül lett megválasztva. — A megválasztott az egyházkerületi gyűlésen nagy lelkesedés közt emelkedett szellemi beszéddel foglalta el elnöktársi helyét. Ünnepeles beiktatása folyó évi szeptember hóban Révkomáromban fog megtartani. — A beiktatás végzésére az érdemekben visszavonult **Nagy** Mihály superintendensur küldöttségileg kéretett föl.

Gróf Lónyay Menyhert, a dunamelléki helvét. egyház-kerület segédgondnoka ma este a superintendenciális gyűlés tagjainak fényes estélyt adott **Albrecht** uti palatában, a melyre a fővárosi hitsorsosok közül is számosan hívtak meg.

Kerkapoly Károly, mint egyetemi tanár ma tette le az esküt az egyetemi tanács előtt. Az új tanárt dr. **Kautz** Gyula üdvözölte. Ezen üdvözlő beszédre **Kerkapoly** következőleg válaszolt: Midőn az egyetem nagyszámos rectorának üdvözlő megszólítására, mely érdemét messze túlhaladja, válaszolni akar, csakugyan először is egész őszinteséggel be kell vallania azt, hogy a tanári pálya, melyhez ifjúsága óta mindig legbensőbb vonalozással ragaszkodott és a tudományok mivlése, melynek annyi fáradságot szentelt, egyike a legnemesebb és nemcsak a jelent, hanem a jövőt is üdvösen előkészítő pályának. Míg a gyakorlati államférfi azt, ami van, azon erőket, a melyek rendelkezésre állanak, egy bizonyos időpontban értékesíti, addig a tanár a tudomány fejlesztése és az ifju nemzedék képzése által a jövőt készíti elő és egyidejűleg az összes emberiségnek szolgál. — Midőn rendkívül köriülmények közt megválvá tanszéktől, folytatja szóló, a gyakorlati közélet pályájára lépett, egy perczig sem szűnt meg csüggeni a tanítás és tudomány mivlése pályáján, és örömmel tér vissza azon körbe, melyben erje és tapasztalatai mértéke szerint a jelennek ép úgy mint a jövőnek előkészítésére közreműködni legemelőbb óhaja.

Végül kéri az egyetem tanárait, hogy őt ezen reá nézve némileg új körben tanácsadással, tájékoztatással támogassák és szíves collegialitással fogadják. Visszat ő is igéri, hogy minden törekvése oda lesz irányozva, hogy az egyetem tanári kara és az ő közte való viszony minél őszintébe collegialis irányu legyen és sohasem fog rajta mulni mindazon érdekek biztosítása, melyek az egyetemnek, és különösen azon karnak, — melybe belép — fölvirágzásával összefüggnek. Ezzel a beiktatási ünnepele véget ért; az új tanár októberben kezd meg előadásait.

A nemzeti színházban tegnap este két kis francia darab került színre. Az egyik a „**Másoló**” drámája I. felvonásban, írta **Meilhac**, fordította **Ábrányi** Emil, a másik a „**Marcel**”, írta **Sandeau**, fordította **Paulay** Ede. Kevés érdekű, de elég ügyesen földolgozott darabok, melyek nem fognak ugyan hosszabban repertoiron maradni, néhány nyári este azonban vonzanak közözsámu közönséget a színházba. Ha elmondjuk még, hogy a „**Másoló**” címzése elégséges tört nyújt egy fiatal színészünk alakító képességének bemutatására, s hogy mindkét darabban, de különösen a „**Másoló**”-ban élénk francia szellem pezseg, kimerítették, mit dísszerűt mondhatunk a nemzeti színház ezen két kis üjdonságáról. A „**Másoló**” nagyon emlékeztet bennünket szinztón a nemzeti színház repertoírán levő „**szinész**”-re; de több situatio, s kifejlődése ezétől különbözik, s így bár nem valami új eszme, utánzatnak sem mondható. **Juliette** (**Molnár**é) színésző nem tudja kellő érzelmmel adni ezen fölkiáltást: „**Atyám!**” — mert atyjától még gyermek-korában elszakadt, s így nem ismeri az atya iránti szeretetet. **Pernet** másoló (**Ujházi**) azonban fölismeri leányát a színháznál, de nem mondja meg neki, hogy leánya, hanem csak titokban jár utána. Végre **Maxena** szindarabírónál, hol a „**Másoló**” szerzője ügyes, kulissza mögötti próba-jelenetet inszenzíroz, **Juliette** megtudja, hogy a szegény másoló atyja, s ekkor eltalálja a hangot, miként kiálta: „**Atyám!**” — A közönség élénken megtapsolta a darabot, s a szereplőket, de különösen **Ujházi** játékát, mely oly sikerült volt, hogyha a „**Másoló**”-t többször meg fogja nézni a közönség, ezt a kis darab **Ujházinak** fogja köszönhetni. Szépen játszottak még: **Molnár**é, **Halmi** és **Náday**. A „**Marcel**” tárgyát a kórházból vette **Sandeau**. Megmutatja, miként lehet meggyógyítani egy elmebetegét, ki amiatt örült meg, hogy gyermekét véletlenül agyonlőtte. Az orvosok érdeklél nézhetik meg ezen „mutatvány”-t, de aesthetikai becsé minél kevesebb van annak. E darabban **Paulay**é (**Germanie**) **Feleki** (**Volgrand** **Gaston**) **Halmi** és **Berecsényi** tünnek ki. A legnagyobb sikert aratta azonban egy 4 éves gyermek, **Réthi** **Erzsi**. A fordítók: **Ábrányi** **Emil** és **Paulay** dícséretet érdemelnek, sima és folyékony fordításukért.

A vízvezeték ügyében hosszabb jelentést vet-tünk a fővárosi tanácsról. E jelentésből kitűnik, hogy a városi tanács mindent elkövet, miszerint megtudja a vízvezeték bajait. Hogy azonban ezen bajokon segítve legyen azt egyhamar nem remélhetjük, mivel a kijavítás sok pénzbe kerülne. **Balló** **Mátyás** szorgalmas vegyész azonban megvizsgálat bennünket, állítván, miszerint a vízvezeték viz, minden hiányai és tisztatlansága dacára is a legjobb ivóvizek közé tartozik.

A tótgymnasiumok ügyében a hivatalos lap a következő kommunikét teszi közzé: A „**Pesti Napló**” f. é. 123. számában a znyóvárjai és thuróc-az-mártoni

gymnasiumok ügyét tárgyaló cikkek, mint azt több lapnak nyilatkozatából következtetni lehet, olynemű félreértésre adott alkalmat, mintha a fölvidéki tót gymnasiumok ellen emelt nyilvános vádak iránt a kormány további intézkedés szükségét nem látná; ezen félreértés helyreigazításul szükségesnek látjuk megjegyezni, hogy a nevezett ügyben a vizsgálatok minden irányban még befejezve nincsenek, és csak az elrendelt vizsgálatok eredményének alapos constatalása után fog az ügy a kormány részéről érdemleges tárgyalás alá vétetni.

Inquiritio. A „Függ. Polgár“-t tudósítják a következő esetről: Gyomláló leánykák egy cseeseimő hullát találtak Királyhelmezen (Ungm.) Ki a bűnös anya? Hogy tudják ki! Választották bölcsőink a szerintök legcélravezetőbb eszközt. Összehajtották Helmezen valamennyi hajdonát s egy orvos és egy szülész által sorra vizitáltatták őket. Az ilyen brutális eljárás határos az erőszakotól a kezdeményezőjé, ki ezt tenni elég hatalmas volt, jó lenne szintén megvizsgáltatni orvos által: helyén van-e az esze? A külföldi iyneket olvasva, nem csoda, ha fölülte kedvezőtlen véleménynyel van műveltségünk iránt.

Rövid hírek. Király ő felsége gróf Saint-Genois Fülöp és báró Pereira-Arnstein Alfons ideiglenes segédek, valamint Schöfer Gyulát, az alsó-ausztriai pénzügyi ügyesség fogalmazó-gyakornokát, követségi segédkévé nevezte ki. — A színház téri bazár a mezőgazdasági egylet akarta megvenni 1000 forint; a gazdasági bizottság ez ajánlatot visszautasította, mivel városi tulajdon csak árverés útján lehet eladni. A bazár folyó 12-kén fog elárvereztetni. — A svábhegyi fogaske-rektü vaspálya már teljesen elkészült; a megtartott próbamenetek jól sikerültek, és így a pálya a rendőri megvizsgálás után a napokban át fog adni a közforgalomnak. Még csak a pályához vezető utak helyreállítása van hátra. — Szombaton egy ismeretlen jól öltözött ur hozatott a budai kórházba, és ott több órai eszméletlenség után meghalt. Az orvosok mérgezést constataltak, de miután a halott ismeretlen, némi bajjal fog járni annak kiderítése, vajjon maga mérgezte-e magát, vagy más által mérgeztetett meg. — Viktor Hugo legújabb regénye már kilencz kiadást ért. — Berger Ferencz, krisztinavárosi szőlőbirtokos, fia, mivel katonának vitték, oly kegyetlenül megverte, hogy szegényt több vérző sebbel fején kórházba kellett vinni. A durva fiut átadták a bünyefitő törvényszéknek. — Tegnap délután 5 órakor a váciúton egy 40—50 éves napzamos holttestet találtak; a szerencsétlen csak néhány órával előbb akasztotta föl magát egy fára. — A magyar történelmi társulat június hó 5-kén, pénteken délután 5 órakor a m. tudományos akadémia Kisfaludy-termében választmányi ülést tartand, melynek főtárgyait a társulat f. évi közgyűlésének kitézése, továbbá az ideai vidéki kirándulás helyének és határidejének megállapítása képezzék. — Úgyanekkor jelentékek fognak tétetni történet-irodalmi s levéltári buvárlatokról is.

Nemzeti színház. Szerda, június 3. „Alfonz ur.“ Vigjáték 3 fől.

Budai szinkör. Szerda, június 3. „Egy szó az országgyűléshez.“ Színmű 4 fől.

A magyar tudományos akadémia.

(Vége.)

A jogtudomány terén is nevezetes haladás tapasztalható. Az ezen szakban kitűzött pályakérdésekre igen becses s alapos tanulmányt tanúsító munkák küldettek be.

Az archaeologiai bizottság kebelében is élénk tevékenység fejtett ki. Az archaeologiai értesítő buzgó szerkesztője által megállapítva, széles körben keltette föl és emelte a hazai régiségtek letűnt fényes múltunk emlékei iránt az érdeklődést. A bizottság egyébként is számos műemlékek megismertetése és megmentése, részben megújításának eszközése által szerzett érdemeket. A közepkori fal-festményekről egy érdekes dolgozat megindítása vételet munkába.

A III-dik (mathematikai és természettudományi) osztály az önálló buvárlat terén munkálkodott s igyekezett a tudományos világot érdeklő több kérdés megoldásához adatokkal járulni. Örvedetes jelenségnek mondható, hogy a maradandó becsü nyomozásoknál a mesterekhez több fiatal, és szép reményre jogosító erő csatlakozott; különösen a vegytani és élettani buvárlatok terén, a leíró természettudományok között, a növénytan, az állat- és ásványtan terén is többek közt kiemelem Kalebrenner Károly r. tagnak Magyarország hártagombáiról írt díszesen kiállított munkáját.

Ezen osztály állandó bizottsága folyton működik hazánk természettudományi megismertetésén s küldöttei által hazánk rónáit, havasait és bányáit nem egy irányban kutatta föl és ismerteti érdekes kiadványaiban.

Ámbár, mint az imént mondottakból kitűnik, az akadémia mindhárom osztálya osztályüléseiben és állandó bizottságaiban nem csekély tevékenységet fejtett ki, érezte az akadémia még annak is szükségét, hogy a tudományos művek kiadásával előmozdítsa igyekezzék, mely föladat teljesítése vételet alakította a „könyvkiadó-bizottságot“ a tudomány színvonalán álló közérdektől és korszerű eredeti munkák dolgoztatására és fordítására. E bizottság máris a történelem, bölcsészet és irodalom-történet köréből több jeles munkát bocsátott közre és készített elő: Curtius, Dunker, Mommsen, Mill Stuart, Bluntschli, Max Müller, Lewes, Carlyle, Yukes híres munkáit ismerteti meg magyar fordításban a közönséggel.

A „Budapesti Szemle“ újabb folyama is az akadémia pártfogása alatt indult meg.

Ezen eredmény az akadémia jövedelmének és bevételeinek gondos kezelése által volt elérhető. Az akadémia három év alatt tudományos czélokra közel 240,000 frtot adott ki. A tagok illetményeit, tiszti fizetéseket és palotájának fűntartási költségeit is beszámítva.

S mindemellett képes volt alaptölkéjét, mely három évvel ezelőtt 1.638,102 frt 36 krt tett, 1.774,993 frt 21 krra emelni, s így 136,890 frttal gyarapítani, ennél fogva több hagyományyal, ami rövid időn be fog folyni, meghaladja a 1.800,000 forintot.

Ezen a multhoz képest nevezetes eredmény buzditson bennünket újabb tevékenységre, mert nagy azon haladás, melyet azon idő alatt a tudományok mindenágában szemlélünk; de van a tudományok több ága, melynek művelésére s terjesztésére az akadémia kellő figyelmet nem fordíthatott. Az akadémianak nem is lehet föladata, hogy a nemzet tudományos életét egymaga kévvelje, egymaga igyekezzék a tudományt magyar nyelven fejleszteni, de igen is föladata a máskép nem pótolható lézagot betölteni, a szükséges eszközöket szolgáltatni arra, hogy azok, kik a tudományokkal foglalkoznak, a tudományosság jelen színvonalára emelkedhessenek. — Egyik lefontosabb föladata pedig az, hogy saját példája és pályakérdések kitézése által a hazai irodalomnak üdvös lendületet és hasznos irányt adjon.

Nagy eredmények a tudományok terjesztése terén csak akkor remélhetők, ha egyrészt a közoktatás iránt megkezdett üdvös intézkedések czélszerűen folytattatnak, ha a főszű nemesak a jogtani tudományok mentől széles mérvben való fejlesztésére fog fektetnek: de képződnek szakfériak a tudományosság és a gyakorlati élet minden ágai számára.

Másrészt megemlékezve arról, hogy számra, aránylag más nagy nemzetekhez, kevesen vagyunk, mindenki ki képséggel bír a nemes munkára, legjobb igyekezzék annak szentelje, hogy mindenütt, hol csak néhány képes és buzgó erő mutatkozik, különösen — a vidéki nevezetesen tanintézetek székelyein — szövetkezve igyekezzenek nemes versenyben egyesülni a tudományok és műveltség terjesztésére.

A tudomány azon két ága, melyben az akadémia eddig oly nagy eredményeket mutatott föl, a magyar nyelv művelése és a hazai történettudomány fejlesztése, szükség, hogy a jövőben is munkásságának kitűnő részét ez képezzék, mert minden nemzet nyelvében és nyelvé által él. — Művelt nyelv a tudományoknak hazai nyelven való művelhetőségének első föltétele.

A hazai történet ismerete egy nagy mult emlékeinek tudata, képes azon nemes érzést minden újabb nemzedéknek maradóan szívbe vénsi, — mely a hazafiságot, az áldozatkészséget fokozván, a nemzetek fűntartásának egyik fötenezője. Hogy az akadémia alapításának első négy évtizedében ezen kettős irányt követte, az a helyzetből folyt, mert első föladata az volt: a nemzetiséget megszilárdítani s egy jobb jövő iránti reményt és bizalmat emelni.

Most midőn már a nemzet maga intézi saját belügyeit, szükség, hogy az eddig kitézött főczélok mellett egy újabb czél után és az eddignél nagyobb mérvben törekedjék. Szükség, hogy az államtudományok s különösen a nemzetgazdasági ismeretek terjesztését mozdítsuk elő — mert a történet tanúsága szerint a mi korszakunkban alig van tudomány, melynek fejlődése és általános elterjedése inkább bizonyítá üdvös hatású. Ellenben a legutóbbi évek története tanúsítja, hogy a közgazdasági elvek kellő föl nem ismerése nagyrészt okozta azon bajokat, melyek államéletünknek jelenben legégetőbbjét képezik, — s az elkövetett hibák gyors orvoslása egyedül ezen igazságok következtetése és czélszerű, a viszonyainkhoz mért alkalmazásából remélhető.

Egy angol író mondá: hogy alig jelent meg valaha egy tudományos munka, mely nagyobb és maradandóbb befolyást gyakorolt volna a népek életére, mint az, mely ezelőtt egy századdal megjelent; első fejt ki azon igazságokat, melyek következtetése gyarapítja és gazdagítja teszi a nemzetet: kijelöli azon irányt, melyet a kormányának és törvényhozásnak követni kell, ha az államban az anyagi jólétet előmozdítsa és biztosítani kívánja.

Ott, hol nem létezik alkotmányosság elég, ha azok, kik kormányoznak, járassak a nemzetgazdaság tudományában; de alkotmányos országban, hol a közvélemény hatalmas és befolyásos, hol a nemzet jövője a törvényhozás megállapodásától függ, s felelős kormányzati rendszer létezik, ezen tudomány ismeretének általános és alaposnak kell lenni.

Ezért vélem én szükségesnek, hogy az akadémia ez irányban is fejtsen ki állásához méltó és eszközeihez mért munkásságot.

Ez irányban máris megtörténtek az előleges intézkedések: az ugynevezett statisztikai bizottság átalakul „Nemzetgazdasági állandó bizottsággá“, már július elsején megindítja közlönyét, mely havonként fogja ismertetni a tudomány ez irányban haladását, tárgyalván hazánk nemzetgazdasági kérdéseit fölötti vitatást is. Pályázat útján is igyekezett az akadémia a körén kívül hazai írókat e terén is versenyre fölhívni s örvedetes jelenségnek mondható, hogy egy nevezetes nemzetgazdasági jutalom odaítélésénél több jeles munka pályázott a kérdésre, mi mutatja, hogy új erők képződnek, kik e terén is velünk együtt fognak fáradozni az annyira fontos bankügyben kitűzött pályázat ideje rövid időn lejár; óhajtható, hogy ez irányban is hasonló eredményt tapasztaljunk.

Az előbbi elnöki megnyitó beszédek modorától jelenben eltértem; azok inkább magasabb és általánosabb állápontra emelkedve buzditottak a tudományok művelésére, nagy vonalokban jeleztek az akadémia föladatát s munkásságát, és az időnkinti helyzetet; jelen beszédben pedig rövid jellemzést kívántam adni a legközelebbi időben az akadémia által kifejtett munkásságról. Tévem ezt, mert mint kezdetben mondtam, jónak vélem, ha három évről három évre azon nagy czél utáni törekvésben, melyben akadémianak már az ötödik évtizeden át fáradozik, időről időre visszatekint a legközelebb elhaladott utra, a legyőzött akadályokra, az elért eredményre, hogy bátorságot s bizalmat nyerjen a még előtte álló hosszú és nehéz út fardalmainak legyőzésére. Ámbár nem kicsinyelhetjük az elért eredményt ne feledjük, hogy azon magaslat, mely felé törekszünk, s melyre az előrehaladott népek előttünk följutottak, ha közelebb

látjuk is azt, még távol van tőlünk, s csak komoly s eredménytelen munka és előrelátó gondosság által érhető el, és biztos sikerrel csak úgy, ha a nemzet belátja, hogy a csekélyebb számnak csak az együtt-tartás adhat erőt, s ha mindaz, ki hivatalba érzi magát a nemzet sorsára befolyást gyakorolni, megértve a kor intő szavát, nemes versenyben egyesül e műveltség és tudomány azon kincseit megszerezni és állandóan biztosítani, melyek a nemzetnek erőt és így jobb és biztos jövőre reményt adnak.

Az elnöki megnyitó azon passusait, melyekben az akadémia szótárának, továbbá a „Magyar országgyűlési emlékek“ szerkesztőiről emlékeznek meg, élénk éljenzéssel fogadta a közönség. A beszéd végén élénk tetszészaj hangzott föl, mire Arany János titkár olvasta föl az évi jelentést, melyet közelebb terjedelmes kivonatban ismertetni fogunk.

A jelentés fölolvasása után Thán Károly lépett a fölolvasói asztalhoz és terjedelmes emlékbeszédet olvasott föl Liebig Justusról, nagy vonásokban vázolta a nagy tudós életét; a buvár működését beható alaposággal, vonzó modorban ismertette; kiváló érdeklő hallgattatott a fölolvasás azon részlete, mely Liebig talajkimerülési elméletét emelkedett hangon, népszerűn, világosan tárgyalja. Az emlékbeszéd oly nagyterjedelmű, hogy a fölolvasó maga kifáradt és sok részletet, melyek különben is inkább szakközönség elé valók, elhagyott. A közönség zajos éljenzéssel jutalmazta a kitűnő tudóst.

Pulszky Ferencz élénk éljenzéssel fogadta a közönség, midőn a fölolvasói asztalhoz lépett. Fölolvasását feszült figyelemmel hallgatták és hosszasan éljenzettek.

Gyula Pál titkár fölolvasa a jutalmazásokat és új tagválasztásokra vonatkozó jelentéseket.

Végül az új jutalomtettelek hirdettek ki, mire Lónyay Menyhért elnök megköszönte a közönség részvétét és befejeztetnek nyilvánította az ülést.

Az ülés 1 órakor véget ért. A nyilvános ülés után az akadémikusok, majdnem teljes számban lakomára gyűltek össze a Hungáriában.

Táviratok.

Bern, június 1. A nemzeti tanács Feer-Herzogot választá elnökévé; alelnök valószínűleg Buconnet lesz. A képviselő-konferencia Kocklind (Basel) választá elnökévé.

Versailles, június 1. A nemgyűlés 394 szavazattal 298 ellen elhatározta, hogy a törvényhatósági választásokról és a municipális hatóságok választásáról szóló javaslatok második tárgyalásába belemegy, noha a baloldal a javaslatokat ellenzi. Az utóbbi javaslatnál a belügyminiszter föntartani kívánja a kormányának a polgármesterek kinevezésének jogát.

Közgazdaság.

Budapest, június 2.

A délmagyarországi méhészek második közgyűlése a napokban tartatott meg Temesvárt. A jelentés szerint az egyleti tagoknál a méhnepek száma 4769; ezek közül van 1997 mozgó szerkezetű kaptárokban és 2772 a régi szalmakaptárokban. Az egy év alatt gyűjtött méz 20.155 font, a viasz pedig 2521 font. Az egyleti méhek bejelentett természetvényeinnek összes értéke 11.660 ft. o. é. 1. év alatt. Ha meggondoljuk már most, mily kedvezőtlen időjárás volt a lefolyt évben a növényzetre és így a méhészetre is, továbbá, mennyi méz és viasz nem jelentetett be az egyletnek, úgy e számok mindenesetre kielégítőek, és csak azt kívánjuk, hogy minden év az őt közvetlen megelőző évnél méhtermesztésben még jobban megemelje. — Dr. Petzelt pénztárnok ur a pénztár állásáról kedvező kimutatást adott, amennyiben 613 frt készpénz fölött rendelkezik. — Az értekezések közül fölemlítsük Reiter Jánosét, ki értekezésében egy állandó egyleti méhkap-tárt ajánlott, mely tárgyban egy külön bizottság küldött ki kísérletek tétele végett. — A másik értekező Felsmann János, lugosi tanító volt, ki a méhészet fontosságáról beszélt, gazdasági szempontból. Az előnyök, melyeket fölhozott és szép nyelven a közönség nagy tetszése között előadott, következők: — Kevés pénzzel lehet megkezdenni és okoszerű kezeléssel mellett rövid idő múlva oly eredményt elérni, mely minden gazdasági ág között egyedül áll; ezen állítását példával illusztrálta. A második előny általános, melyben a nem méhészek participálnak, minthogy a méhek által látogatott gyümölcsfák és növények megtermékenyítettnek azáltal, hogy a méhek a virágpont az egyik növényről a másikra hordják: míg a méhtelen vidékeken a termékenység sokkal kisebb; ezen állítását egy angol szakféri adataival indokolta. — Végül a legnagyobb előny az emberi társaságot illeti, minthogy a méhészet által a rosszabb emberek száma fogy, mert lehetnek tartja értekező, hogy a méhészt, mely naponta látja a méhép családok szorgalmát, munkásságát és házi rendjét, hasonlóan ne járjon el saját háztartásában is, azért azt következtette, hogy a méhészek mind jó emberek. — Előadása igen méltó helyeslésre és tapsra talált. — Vajha vidékeink közül ez iparág mihamarabb több és többen találna általános elterjedésre!

A budapesti gabna- és értéktözsdeiről. Június 2. A gabnatözsde a hangulat ma is szilárd volt, úgy búzában, mint a többi terményekben. Az értéktözsde a hangulat, dacára a bécsi szilárd áraknak, nem volt élénk és a forgalom is igen csekély volt. Jegyzéseink a következők: Vasuti kölcsön 95.25, magyar díjorsjegyek 74, magyar hitel 146—145.65, földhitei 55.50, angol 31.50, municipális 23, takaré- és hitel 45, molnárok és sütők 245—246 frtjával fizettek. Valuták változatlanok. 20 frankos arany 8.83, császári arany 5.32, tallér 1.66, ezüst 1.06.

Felölös szerkesztő: Huszár Imre.
Segéd szerkesztő: Dr. Kakuja Gyula.

